

N°1 MARS 2023

patos

elle

ETT MAGASIN
OM SMÅTT & STORT
I TROLLHÄTTAN

NUMMER • JUBILEUM • PATOS FIRAR
TRETTIO
30
ÅR

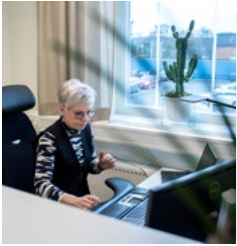

LYCKAD SALONG
MED AFTERNOON TEA

PIA BRÜHL HJORT

Driver på för sitt hållbara Trollhättan

Svenska kyrkan
TROLLHÄTTAN

4

Med nyfikenhet som drivkraft
Trollhättan Energis vd Pia Brühl Hjort jobbar för att ställa om

18

Ett administrativt nav
Lena guidar, svarar och bokar allt mellan himmel och jord

8

Tusentals nya psalmförslag
Trollhättans kyrkoherde en av 25 i de fyra urvalsgруппerna

22

Expedition Pilgrim
Kerstin och Annica tar med dig på din första pilgrimsvandring

10

Laleh, Lundell eller Ledin?
Patosfrågan söker favorit-sånger till nya psalmboken

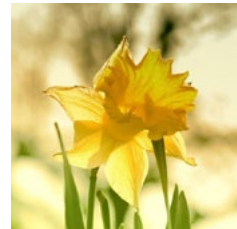
25

Gravar som berättar
Götalundens begravningsplats ger en bild av stadens historia

12

Fullsatt salong hos Britta
Succé för Trollhättans nya mötesplats för 60-plussare

28

Detta händer i påsk
Det är som vanligt febril aktivitet under kyrkans största högtid

16

Kryss, knep & knåp
Utmaningar för alla åldrar, alltid med rättvisa priser

32

Hjälp oss att hjälpa
Vi agerar både här hemma och ute i världen

Miljömärkt trycksak
3041 0589

ISO 14001
CERTIFIED

MIX
Papper från
ansvarfulla källor
FSC® C105095

FRAMTIDEN ÄR VÅR

”FRAMTIDEN ÄR INTE vad den brukade vara”. Orden kommer från den berömde basebollspelaren Yogi Berra. Berra dog 2015. Ändå är hans ord mer aktuella än någonsin. För några veckor sedan stod några av oss på Drottningtorget för att uppmärksamma årsdagen av invasionen av Ukraina. Motivven till invasionen är omöjliga att förstå. Följden av den tragiska kombinationen storhetsvansinne, brist på demokrati och tillgång till vapen har än en gång visat sig här i vår närhet. Konsekvenserna är svåra att överblicka.

I **DET MEST** närliggande perspektivet gäller det naturligtvis främst människorna i krigsområdena, men ringarna sprider sig snabbt vidare. Kriget får katastrofala följder för de livsviktiga frågor vi måste ägna vår tid och våra resurser åt. Det gäller det brådskande arbetet med klimatfrågorna, det gäller livsmedelsförsörjningen och det gäller de globala rättvisefrågorna.

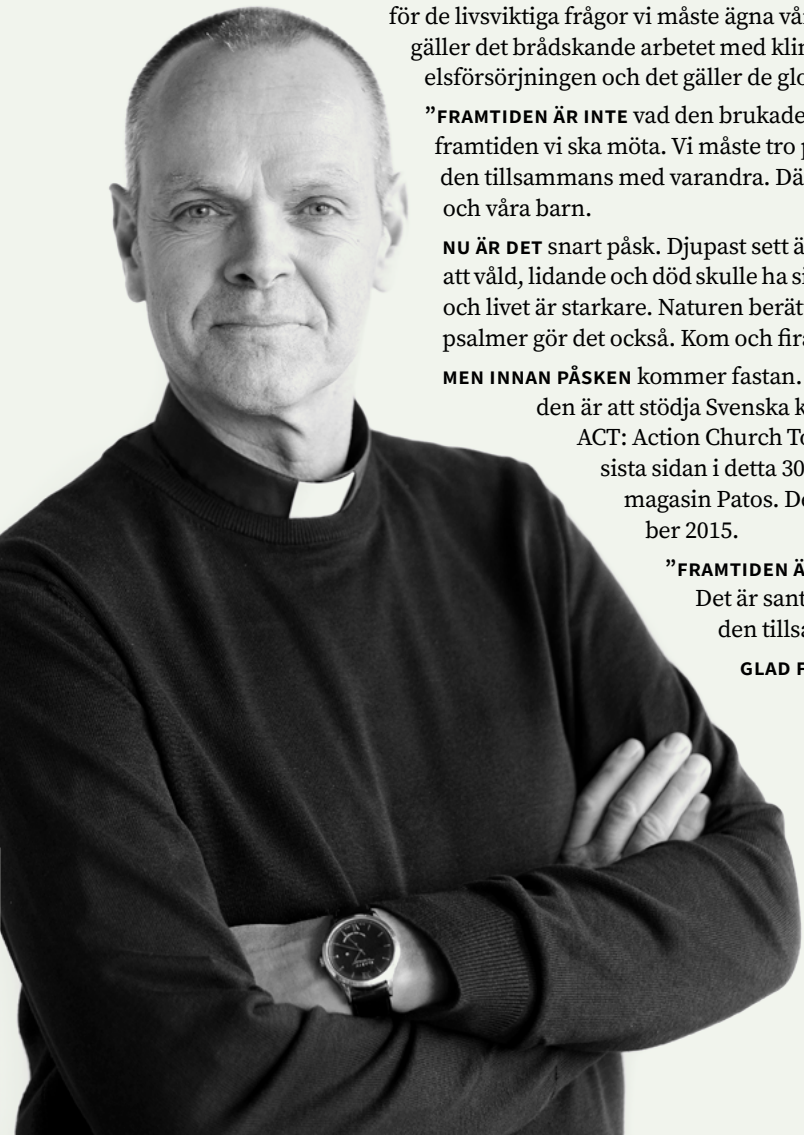
”FRAMTIDEN ÄR INTE vad den brukade vara”. Så är det. Ändå är det just framtiden vi ska möta. Vi måste tro på den, arbeta för den och forma den tillsammans med varandra. Därför att den tillhör oss och våra barn.

NU ÄR DET snart påsk. Djupast sett är påsken en proteströrelse mot att våld, lidande och död skulle ha sista ordet. Tron, hoppet, kärleken och livet är starkare. Naturen berättar om det. Påskens texter och psalmer gör det också. Kom och fira påsk i kyrkan!

MEN INNAN PÅSKEN kommer fastan. Ett fint sätt att uppmärksamma den är att stödja Svenska kyrkans internationella arbete ACT: Action Church Together. Du hittar QR-koden på sista sidan i detta 30:e nummer av vårt uppskattade magasin Patos. Det första numret gavs ut i december 2015.

”FRAMTIDEN ÄR INTE vad den brukade vara”. Det är sant, men den är vår och vi formar den tillsammans.

GLAD FASTETID OCH GLAD PÅSK!

HENRIK TÖRNQVIST
Kyrkoherde
Trollhättans församling

A portrait of Pia Brühl Hjort, a woman with short white hair and glasses, smiling. She is wearing a black vest over a blue and white striped turtleneck. She is sitting at a wooden table with a dark blue cup in front of her. The background is a lush green wall of plants.

elle

PIAS VÄG TILL ETT HÅLLBART LIV

Energibranschen har aldrig varit så påpassad och fylld av utmaningar som den är just nu. Då trivs Pia Brühl Hjort bättre än någonsin i sin roll som vd på Trollhättan Energi.

– Jag kan inte tänka mig något roligare än att vara med och driva hållbar utveckling i min egen stad, säger hon.

För några år sedan bestämde hon sig också definitivt för att ställa om till ett mer hållbart liv även för sig själv. Cancerbeskedet blev avgörande faktorn.

VISST HAR HON då och då funderat på om det är dags att göra något annat. Kanske ska kommunens eget energibolag ha en annan ledare nu? Och kanske hon själv borde söka sig andra utmaningar? Men hon kommer fram till samma svar varje gång. Hon trivs och hon har mer att ge - och i år firar hon tioårsjubileum i vd-rollen på Trollhättan Energi.

- Idag är jag dessutom tryggare i min ledarroll än jag var för tio år sedan. Du blir mer erfaren och du lär dig att du faktiskt inte behöver vara med och styra allt, konstaterar hon när vi träffas i ett av konferensrummen på Trollhättan Energis "huvudkontor" på Förrådsgatan.

Om det nu går att prata om huvudkontor i ett bolag som har drygt 200 medarbetare vid värmeverk på Stallbacka och Lextorp, en återvinningscentral på Håjum, ett avloppsreningsverk i ett gigantiskt bergtrum på Arvidstorp och ett vattenverk vid Göta älv nära Överby. Och då har vi inte ännu nämnt att allt hushållsavfall samlas in dagligen och att el- och fibernätverk drivs och övervakas.

- När jag började 2013 så var vi ungefär hundra kollegor totalt, men i takt med att vi utvecklat befintliga och nya verksamhetsområden och samtidigt tagit över återvinningsverksamheten från kommunens förvaltning, så har vi växt. Idag ansvarar vi för en väldigt bred verksamhet där hållbar utveckling är den gemensamma nämnaren, konstaterar Pia.

Pia föredrar begreppet kollegor, i stället för anställda eller medarbetare. Och hon vill, trots att hon är den som har bolagsstyrelsens uppdrag att hålla i taktpinnen, själv också känna sig som en kollega och vara en del av gänget.

- Idag tycker jag att jag fullt ut vågar vara både Pia och vd i en och samma person. Tidigare har jag nog trott eller känt att jag måste vara på ett visst sätt i vd-rollen och kanske inte vågat vara fullt ut mig själv. Men det är något som kommit med åren.

HON HAR ALLTID jobbat mycket. För mycket, enligt sönerna Ludwig, 28, och Albin, 23.

- När det gäller jobb så säger de till både mig och min man Kjell att "Vi ska aldrig bli som ni". Det är rätt skönt att höra och det känns som att den yngre generationen har en större insikt i att jobbet är inte allt, säger Pia.

Maken Kjell, som har rötterna i Trollhättan, har jobbat med ekonomi inom Volvo i många år.

”

JAG ÄLSKAR ATT JOBBA OCH VAR UPPRIKTIGT RÄDD FÖR ATT JAG ALDRIG SKULLE KUNNA KOMMA TILLBAKA.

- Och definitivt jobbat under tuffa förutsättningar. Eftersom det är en global koncern har han tvingats jobba när kollegorna på andra sidan jorden varit vakna, berättar Pia.

Paret träffades 1993 på en nyårsfest i Göteborg. Pia medger utan omsvep att hon flängt för mycket, stressat, ätit fel och glömt att ta hand om sig själv.

- Jag fick en tankeställare när jag fick frågan om jag ville spela padel med några tjejkompisar. Jag tackade nej eftersom jag insåg att min fysik inte skulle klara det, trots att jag egentligen ville. Där någonstans började processen i mig att jag i alla fall måste skaffa mig förutsättningarna att kunna tacka ja. Jag ska inte behöva tacka nej för att jag inte kan, utan i så fall för att jag inte vill.

NÄR HON 2019 fick beskedet att hon drabbats av bröstcancer var beslutet enkelt.

- Jag läste på mycket och insåg att jag till viss del faktiskt kunnat minskat riskerna för att drabbas av cancer om jag tagit hand om mig bättre, konstaterar hon.

Det gav henne det definitiva svaret på "Varför?", som hon behövde. Prognosen var god och efter ett halvårs sjukrivning och behandling var hon tillbaka på jobbet. 25 procent till att börja med.

- Den första insikten jag fick var ju att jag faktiskt inte är outhärlig, men jag älskar att jobba och var uppriktigt rädd för att jag aldrig skulle kunna komma tillbaka. Däremot var jag inte rädd för att dö, eftersom läkarna givit mig positiva besked. Där var mina anhöriga mer oroliga än jag.

Nya träningsvanor, mindre stress och enmer hälsosam kost har idag givit Pia en bättre fysisk status. Det gör att hon dessutom sover bättre. Och mår bättre.

- Jag har bestämt mig för att i alla fall ge mig själv förutsättningarna att kunna leva i 30 år till.

JAG HAR BESTÄMT MIG FÖR ATT I ALLA FALL GE MIG SJÄLV FÖRUTSÄTTNINGARNA ATT KUNNA LEVA I 30 ÅR TILL.

Pia leder hela stans miljöbolag med 200 anställda. Bolaget ägs av Trollhättans Stad och därmed indirekt av alla kommuninvånare. Trollhättan Energi ska vara en aktiv aktör i stadens utveckling och erbjuder idag produkter och tjänster inom Avfall och återvinning, Biogas, El, Elnät Fiber, Fjärrvärme, Vatten och avlopp. All verksamhet finansieras av intäkter från kunderna och Pia jobbar på uppdrag av en bolagsstyrelse bestående av lokalpolitiker, där fördelningen av platserna utgår från mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

6

Sedan vet man ju aldrig vad som händer, men om det bara hänger på det jag själv gör så ska jag ge mig själv den chansen.

Idag ser hon hur både hennes mamma och pappa drabbats av demens och flyttat till varsitt boende hemma i barndomsstaden Varberg. Deras valmöjligheter har begränsats. Det ger också perspektiv när det handlar om att ta vara på livet på rätt sätt. Du vet liksom aldrig vad som kan hända.

PIAS MEDVETNA RIKTNING mot en hållbar balans i livet de senaste åren har också innehållit keramik, stickning och trädgårdsfix vid stugan i Hamburg-sund. Hon och Kjell köpte den för åtta år sedan.

– Det finns liksom två delar av Pia. En som brinner för jobbet, som tycker om att utmana arbetssätt och alltid tänka i nya banor. Och så finns det en Pia som bara vill vara. Keramiken höll jag på med i flera år, bara för att testa något nytt och för att göra något med händerna.

Nu har hon sålt sin keramikutrustning. Hon var liksom färdig och var nyfiken på något nytt.

– Så nu är det stickning som gäller i stället. Ju svårare mönster desto bättre. Jag känner ett driv och vill utmana mig. Och varför ska allt vara så en-

kelt? Jag vill att det ska gå framåt och är sällan nöjd. Det har jag med mig i jobbet också. Varför ska man göra saker på samma sätt som man alltid gjort?

Att hon skulle läsa vidare efter gymnasieåren på Naturvetenskapliga programmet i Varberg hade hon bestämt tidigt. Valet stod mellan läkare och ingenjör.

– Men jag insåg att jag är rätt nördig och mer tekniskt inriktad. Och som läkare så måste du också lägga väldigt mycket tid på patientkontakten utöver det medicinska.

En bild i en av Chalmers kurskataloger skulle bli avgörande för hennes framtidsval.

– Det fanns faktiskt bara en enda bild på en tjej inom ingenjörsutbildningarna och det var inom kemi. Så jag trodde väl att det bara var det som vi tjejer kunde gå. Så där ser man hur viktigt bilder kan vara och vikten av att lyfta mångfald, konstaterar Pia.

Det är frågor som alltid är centrala hos Trollhättan Energi, där företaget inte minst jobbar för att rekrytera fler kvinnor till mansdominerade yrken. Ett av företagets mål är dessutom minst 40 procent män och minst 40 procent kvinnor.

– Samhället förändras som tur är, säger Pia som i vd-rollen själv upplevt hur utomstående i olika

sammanhang genom åren tagit för givet att hon varit assistent.

– Jag läste en undersökning nyligen som visade att kvinnliga förvaltningschefer i Sveriges offentliga sektor nu faktiskt tjänar mer än männen. Det tycker jag är en positiv signal om att något faktiskt har hänt och att det går åt rätt håll.

Hennes första jobb som kemiingenjör blev inom den petrokemiska industrin i Stenungsund 1990. Möjligheten att få vara med och påverka mer bidrog till att Pia åtta år senare tog steget till LignoTech i Vargön, dit flyttlasset med familjen gick från Göteborg. När pappersmassafabriken Holmen i Vargön lades ner så försvann dock själva råvaran i form av restprodukten lignin, som LignoTech förädlade. Göteborg Energi och vd för ett dotterbolag med ansvar för Göteborgs elnät blev Pias nästa jobbanhalt. Med den erfarenheten vände hon så småningom hemåt och axlade sin nuvarande roll på Trollhättan Energi 2013.

EFTER TVÅ PANDEMIÅR och ett tredje år starkt påverkat med Rysslands attack mot Ukraina, så har energisektorn och betydelsen av strategiska samhällsfunktioner hamnat ännu mer i fokus. Att Trollhättan Energi fungerar är en förutsättning för att Trollhättan som stad ska fungera. Pia kan glädjas åt genomgående bra placeringar i kundmätningar och när prisnivåer jämförs mellan energibolagen i Sverige. Nyligen kom exempelvis företagets elhandel högst upp på Sverigelistan över nöjda företagskunder och kammade hem bronsplatsen bland privatkunderna. En stark lokal förankring och att alltid ha blicken riktad framåt är två viktiga framgångsfaktorer, enligt Pia.

– Något jag är extra stolt över är att vi i ett tidigt skede satsade på att bygga ut fibernät i hela kommunen.

JUST NU PÅGÅR omfattande investeringar i vatten- och avlopp och beslut är fattat om att bygga en stor solcellspark och en ny återvinningscentral. För Trollhättan Energi som bolag är målet om fossilfrihet satt till 2025. Och för hela kedjan från råvara och leverantör till att produkter och tjänster når användarna är det fossilfria målet satt till 2030. Det kräver nya tankebanor, mycket samverkan och en tydlig riktning utifrån visionen "Den goda kraften för generationer."

– När jag tittar tillbaka en dag, så skulle det kännas bra att kunna säga att det där har jag faktiskt varit med och bidragit till. ♥

Pia Brühl Hjort

Född: I Varberg 27 januari 1966

Familj: Maken Kjell och sönerna Ludwig, 28, och Albin, 23

Bor: Hyreslägenhet i Trollhättan, sommarstuga i Hamburgsund

Aktuell: Firar tio år som VD på Trollhättan Energi

Om sig själv: Jag har ett driv, är nyfiken och lite otålig

På fritiden: Trädgårdsfix vid stugan, träning och mycket stickning, gärna med avancerade mönster

Pias hållbara vardagstips

- Att värma upp sin bostad är det som i regel kräver mest energi, så sticka dig något värmande och skaffa ett par tofflor så kan du sänka inomhustemperaturen med minst en grad utan problem.
- Ta kortare duschar och stäng av vattnet medan du schamponerar och tvålar in dig. Har du ungdomar hemma kan det vara bra att berätta för dem hur mycket energi som varmvatten faktiskt kräver.
- Fundera på om du måste tvätta dina blusar eller tröjor så ofta som du gör. I regel räcker det att hänga ut dem i friska luften, så blir de fräscha igen. Och håller dessutom längre.
- Källsortera, återvinn och återanvänd. Vi slänger exempelvis alldeles för mycket kläder i restavfallet, istället för att lämna till second hand eller till textilinsamling. Att producera nya textilier kräver både mycket energi och väldigt mycket vatten.

ETT ANSVARSFULLT HEDERSUPPDRAG NÄR NYA PSALMER SKA VÄLJAS

8 TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: JERRY LÖVBERG

Avsikten är att den svenska psalmboken ska revideras och nästan 9 500 alster har kommit in från textförfattare och tonsättare. Snart startar ett digert arbete för fyra urvalsgrupper runt om i landet. Kyrkoherden i Trollhättans församling, Henrik Törnqvist, har fått frågan om att vara med i en av de fyra grupperna.

Den 1 januari 2023 stängdes den digitala brevlådan för psalmförslag som har funnits på Svenska kyrkans hemsida sedan 1 november 2021. Viljan att bidra med nya psalmer är stor, sett till antalet inskickade bidrag. Utöver de 9 485 bidragen med utgivna kompositioner som skickats in från textförfattare och tonsättare, så har det kommit in ytterligare 1 000 förslag på redan utgivna låtar som svenska folket tycker borde vara med.

Sedan upphovspersonerna anonymiserats är det snart Trollhättans kyrkoherde Henrik Törnqvist och ytterligare 24 tillfrågade, fördelade på fyra urvalsgrupper, som tar vid. Varje grupp består av en präst och minst en kyrkomusiker. Representanter för körer, pedagoger och diakoner ingår också.

Strävan har varit att ha en stor bredd och en bra balans utifrån kompetens, kön, ålder och geografisk spridning.

Under våren kommer grupperna att samlas för en första workshop, innan ytterligare en expertgrupp ska knytas till arbetet. Exakt hur den formeras har inte bestämts ännu och vilka som ingår i urvalsgrupperna offentliggörs officiellt av Svenska kyrkan inom de närmaste veckorna. Klart är att Henrik Törnqvist har fått frågan, och tackat ja.

I första skedet är urvalsgruppernas uppgift att välja ut omkring 300 kompositioner.

– Det är hedersamt och roligt att ha fått frågan att vara med, men också ett stort ansvar. Psalmboken har alltid följt människor och funnits i folkdjupet i vår historia på ett väldigt speciellt sätt. Den betyder mycket, säger Henrik och fortsätter.

– Bibeln har funnits som fonden bakom, men samtidigt har den inte lästs på samma sätt dagligdags som psalmboken har gjort under många generationer. Den fanns med i husandakten på ett sätt som gjorde att man kunde lära sig texterna genom att de var musiksatta.

VAD ÄR DÅ egentligen en psalm? Henrik har sin bild.

– För mig är det en sång som håller över tid, den tål att slitas på. Den har ett andligt innehåll som tolkar livet och den ska kunna sjungas tillsammans av människor som finns på samma plats, men som kan ha helt olika bakgrunder och vara i olika åldrar. Den kan ha en medryckande melodi, men den kan också stämma till djup och eftertanke.

Om Henrik var tvungen att välja ut en av över 800 psalmer i vår nuvarande psalmbok, så landar valet på nummer 249 Blott en dag. Texten skrevs av Lina Sandell 1865 men bearbetades några år senare för att ännu bättre passa tillsammans med melodin av Oscar Ahnfelt från 1872.

– Den håller fortfarande och jag har sjungit den i många olika sammanhang, både i och utanför kyrkan, säger Henrik.

MUSIKEN HAR ALLTID varit en stor del av hans liv och han tycker om musikalisk omväxling. Artister som Elton John, Cat Stevens och Simon & Garfunkel är några av hans personliga favoriter, men han uppskattar också mycket av den klassiska musiken. Genom åren har Henrik också skrivit ett par egna kompositioner och han slår sig gärna ner vid pianot eller greppar gitarren.

NÄR NYA PSALMER kommer, så innebär det samtidigt att gamla psalmer försvinner när den aviserade nya psalmboken finns klar. Det är inte okomplicerat att avgöra vilka som ska vara kvar och inte. Processen kommer att ta många år. Inte minst på grund av att allt kring upphovsrätt måste hanteras korrekt. Bara i den nuvarande psalmboken berörs tusentals upphovspersoner.

Planen är att landets församlingar ska ges chansen att provsjunga de kompositioner som väljs ut i ett första urval.

– Intresset och alla inskickade bidrag speglar psalmbokens betydelse både som bärande element i gudstjänsten och som ett kulturarv som många har en speciell relation till, konstaterade projektledaren Ann-Katrin Bosbach när förslagstiden gått ut.

Musiken har alltid varit en stor del av Henrik Törnqvists liv. Genom åren har han även skrivit egen musik och han slår sig gärna ner vid pianot eller greppar gitarren.

Musik från 300-talet till nutid

- Svenska kyrkan har officiellt haft fyra psalmböcker som utkommit 1696, 1819, 1937 och 1986. Kyrkomötet, Kyrkans högsta beslutande organ, beslutade 2018 att sätta i gång arbetet med ytterligare en revision. När en ny psalmbok är färdig är inte bestämt. Det är en omfattande process som kommer att ta många år.
- Det finns flera skäl till att psalmboken förnyas. Språket och samhället förändras, och nya psalmer skrivs.
- Fyra urvalsgrupper med sammanlagt 25 personer ska under våren 2023 starta ett urvalsarbete med målet att välja ut 300 av de nya bidragen. Ytterligare en expertgrupp ska ingå i processen, innan landets församlingar runt om i Sverige ska få möjligheten att provsjunga de nya psalmförslagen under 2025.
- Den nuvarande svenska psalmboken, som uppdaterades 1986, innehåller omkring 800 psalmer från 300-talet och framåt. En hisnande spännvidd på över 1700 år.

elle

BARNDOMSMINNEN, STAD I LJUS OCH COUNTRY

Minnen av morgonbön och sommarlov. Vandringar i naturen och kärleksfulla bröllop. Vi har alla våra egna minnen till psalmerna och våra egna favoriter. Arbetet med den nya svenska psalmboken är i full gång. Och även bland Trollhätteborna finns gamla favoriter och nya låtar de hoppas kommer med i den uppdaterade utgåvan.

EYRA

– När jag var liten och jag gick på söndagskola så var vi många barn som var blyga minns jag. Men vi uppskattade att sjunga och då var det ofta psalm 21, Måne och sol, den sitter än idag.

AINO KURVINEN

– Jag vill berätta om psalm 510 i finska psalmboken, Sina Jesus ymmärrät parhaiten. Psalmen är som en pilgrimspsalmsalm för mig som jag ofta sjunger när jag fjällvandrar. Texten berör Jesus som förstår mig allra bäst och vill komma till mitt hjärta. Jesus som är min medvandrare som aldrig kräver någonting av mig.

KIM LINDAHL

– Det finns en låt som jag är förvånad över att den inte redan finns med i psalmboken. Det är den vackraste låten som finns, Lalehs Goliat. Den är dessutom "Kronans låt" och har länge funnits med som rastmusik på Kronan.

MONICA ANDERSSON

– Jag skulle gärna se att "Koppången" av Per-Erik Moreus kom med i psalmboken, den är så fin. Av de psalmer som finns med idag så är "Må din väg gå dig till mötes" en favorit. Den hade vi på min mans begravning.

KATHE HURTIG RÖRBACK

– Jag skulle vilja ha med Stad i ljus i psalmboken. Texten är så fin. Sen sjunger ju Tommy Körberg så fint men det hör ju inte riktigt hit. Kanske kunde även Miss Li's sång Hälsa Gud vara med. Den är lite modern och fin.

KAROLINA JALAKAS WIDMARK

– Jag tänker direkt på Du vet väl om att du är värdefull, men den kanske redan finns med i psalmboken? Den har ett så bra budskap. En favorit som jag har är En vänlig grönskas rika dräkt. Den hade vi på vårt bröllop. Den är en hyllning till naturen och en väldigt fin psalm tycker jag.

LUDVIG RUMLER

– Evert Taubes Änglarnas känns som att den skulle passa väldigt bra i psalmboken. Den handlar om uppskattning av vår jord som vi lever tillsammans på, och det behövs särskilt mycket nu. Jag tycker annars väldigt mycket om Den blomstertid nu kommer. Det är härliga barndomsminnen av skolavslutning och sommarlov som ska komma.

EVA NYBERG

– Psalmerna Morgon mellan fjällen tycker jag om. Den sjöng vi på morgonbönen när jag gick i skolan. Det är mycket känslan i den som gör att jag tycker om den. Jag tycker också om Tryggare kan ingen vara.

JAN RANESTÅL

– Min favorit är psalm 210, Jag lyfter ögat mot himmelen, den har en oerhörd bra text och är melodisk...lite sorgen. Jag skulle gärna se att Gammal fåbodpsalm från Dalarna med melodi av Oskar Lindberg och text av Carola kom med i psalmboken. Jättefin text och i särklass bästa melodin på orgel.

SUCCÉ FÖR *elle* BRITTAS SALONG

Trollhättans äldre har fått en ny mötesplats, med livet i fokus. Brittias Salong har dragit fullt hus och responsen har varit överväldigande.

– Planeringen inför höstens salonger är redan i gång, säger prästen Annette Börjesson, som håller i evenemanget som Svenska kyrkan arrangerar med stöd av Britta Lundqvists Stiftelse.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: AMER KAPETANOVIC

NÄR SVENSKA KYRKAN i Trollhättan kom på idén och lanserade Brittias Salong, blev gensvaret oerhört stort.

– Det tyder på att vi träffat rätt målgruppsmässigt och att det finns ett behov av ett forum av det här slaget och vi vänder oss till hela Trollhättan. Det betyder oerhört mycket att träffas, umgås och lära känna nya människor. Kyrkan ser samtalet som helt

centralt och våra kyrkor och andra evenemang är ju just mötesplatser. Vi behöver alla få chansen att prata om både det som är roligt och det som kan vara jobbigt. Helt enkelt om allt som det faktiskt innebär att vara människa, poängterar kyrkoherden Henrik Törnqvist.

Vem var då denna Britta, som nu fått sin egen salong? Jo, Britta blev redan som 20-åring in som

vd för familjebolaget Lundqvist Bygghärad när hennes pappa Einar, som grundat företaget redan i slutet av 1930-talet, avled som 65-åring 1965.

– Det var ett ganska tungt öka på hennes axlar, berättar Björn Lindström.

Han var först klasskamrat med Britta på Handelsgymnasiet i Trollhättan och så småningom anställdes han av henne som teknisk chef, när

deras vägar korsades igen några år senare.

– Jag stannade på Lundqvists i 24 år, berättar Björn, som gästade premiären av Brittias Salongen den 2 februari och berättade mer om instiftaren.

– Britta höll sig i lite i bakgrunden och hon hade nog tänkt sig en annan yrkesbana än att i så unga år ta över ansvaret för familjeföretaget tillsammans med mamma Märta, som var hemmafru och satt i styrelsen, berättar Björn Lindström. Han konstaterade inför de 220 premiärgästerna att Britta hade varit stolt och glad om hon hade fått uppleva stämningen och trivseln i Lilla Nova Arena.

– Britta vurmade extra för våra äldre hyresgäster och hjälpte dem ofta om det var något problem. Hon besökte dem även på sjukhus när de var sjuka och det märktes att det betydde mycket för henne, berättar Björn.

Eftersom Britta inte hade egna barn så valde hon tidigt, i samråd med mamma Märta och företagsledningen, att skriva

ett testamente som innebar att företaget och hennes tillgångar skulle övergå i stiftelseform vid hennes bortgång. Avkastningen från bolaget skulle användas till att just hjälpa äldre och behövan i Trollhättan.

Brittas pappa Einar hade under sin livstid ett stort engagemang i kyrkan och var bland annat kyrkvärd i Trollhättans kyrka. Kyrkan fick också Brittias uppdrag att driva verksamheter och genomföra aktiviteter i stiftelsens anda, medan Advokatfirman Kjällgren hanterar förvaltningen. Stiftelsens styrelse består av en ordförande från Kjällgrens och två ledamöter i form av kyrkorådets ordförande och vd:n för Lundqvists Byggförvaltning, som idag har 22 anställda och drygt 1 000 lägenheter i Trollhättan.

BRITTA DOG REDAN 1999, blott 54 år gammal, och sedan dess har stiftelsen bidragit till en rad återkommande initiativ för äldre, kopplat till kyrkans många sociala insatser inom diakonin.

– Sedan tidigare finansieras bland annat kyrkans projekt Följeslagare, där äldre kan erbjudas sällskap när de ska göra ärenden och behöver någon som följer med. Kyrkan har också anhängigstöd för dem som lever med en partner som drabbats av exempelvis demenssjukdomar, berättar nuvarande ordförande i stiftelsen, Åsa Erlandsson.

PRÄSTEN ANNETTE BÖRJESSON, som är spindeln i nätet för Brittias Salong, konstaterar att den andra salongen med Glada Hudikteaterns grundare Pär Johansson, blev fullbokad på nolltid även den. Jämfört med premiären den 2 februari, då den världsberömda naturfotografen och filmaren Mattias A. Klum gästade, utökades antalet platser så mycket det bara gick. 240 personer tog plats kring borden dukade med Afternoon Tea den 9 mars.

– Det känns helt fantastiskt att det här initiativet blivit så uppskattat. Vår ambition är att fortsätta på samma linje med spännande föreläsare kombinerat med trevligt umgänge och ge plats för samtalet, i Brittias anda, säger Annette.

Premiärprogrammet

15:00 Självbiografi
15:15 Afternoon Tea
15:45 Väst var Britta Lundqvists
16:00 Samtal med Britta Lundqvist
16:20 Skånska A. Blom
17:20 Frukost och eftermiddag

Brittas
Salong

220 personer umgicks, inspirerades och samlades kring Afternoon Tea i Lilla Nova Arena vid premiären av Brittas Salong den 2 februari.

- En mötesplats för dig som bor i Trollhättans kommun, passerat 60-strecket och lämnat arbetslivet bakom dig. Tillsammans med inspirerande föreläsare ges nya perspektiv på livet och vardagen.
- Brittas Salong arrangeras av Svenska kyrkan i Trollhättan och finansieras av Britta Lundqvists Stiftelse.
- Premiärvårens tre salonger arrangeras på Lilla Nova Arena på Innovatum-området och inleds alltid med Afternoon Tea.
- Kostnad: 75 kr/pers

Läs mer på
svenskakyrkan.se/trollhattan/brittassalong

Prästen och "salongskoordinatör" Annette Börjesson och ordföranden i Britta Lundqvists Stiftelse, Åsa Erlandsson på Advokatfirman Kjällgren, gläds över responsen.

Efter rekordintresset ser hon och projektkollegan Vincent Gunnarsson hos Advokatfirman Kjällgren nu också över möjligheterna att införa ett smidigare bokningssystem.

– Vi diskuterar också om Brittias Salong kan finnas i olika former, men det är bara tankar än så länge. Nu kör vi vårens sista salong med Anna Bennich torsdagen den 20 april. Sedan blickar vi mot hösten, säger Annette Börjesson.

Hon hoppas att salongerna, förutom inspiration och nya möten, ska ge äldre som lämnat yrkeslivet bakom sig att något extra att se fram emot.

– Alla har inte kalendern fulltecknad och då är det lätt att bli sittande hemma och känna sig lite ensam, om man inte har ett naturligt nätverk utanför sitt tidigare jobb. Till Brittias Salong

Björn Lindström jobbade med Britta Lundqvist i många år på Lundqvists fastighetsförvaltning.

– Hon skulle ha varit väldigt glad över Brittias salong, konstaterade han i samband med premiären.

ska du kunna komma på egen hand och ändå känna dig hemma, understryker hon.

Britta på vd-kontoret tillsammans med byggmästaren Sven Antonsson, någon gång i mitten av 1980-talet.

BRITTAS MAMMA MÄRTHA, som avled 2007, instiftade i sitt testamente en separat stiftelse till förmån för medicinsk hjärnforskning vid flera svenska universitet. ♥

Premiärvårens salonger: En världsfotograf, teatergrundare och psykolog

2 FEBRUARI

Mattias Klum är en internationellt erkänd fotograf, filmare och föreläsare som efter att ha tillbringat 30 år i unika miljöer och ekosystem runt om i världen beskriver kopplingen mellan människa och natur på ett sätt som få kan. Mattias bilder talar för sig själva, men tillsammans med hans unika berättarteknik nådde de en helt ny nivå under hans föreläsning på Brittias Salong.

9 MARS

Trots massivt motstånd startade Pär Johansson Glada Hudik-teatern, där utvecklingsstörda och normalstörda agerar sida vid sida. Teatergruppen har gjort stor succé både i Sverige och utomlands, men den kanske viktigaste insikten på Brittias Salong var att Pär och hans teatergäng får oss alla att reflektera kring fördomar och vad det egentligen betyder att vara en fungerande individ.

20 APRIL

Anna Bennich har lång erfarenhet av att möta människor som drabbats av stress, ångest och ensamhet, men hon jobbar också med relationer, ledarskap och livsstilsfrågor. Hon har författat den uppmärksammade boken "Att vinna över ensamheten" och är återkommande expert i TV4:s Nyhetsmorgon. På ett vardagsnära och humoristiskt sätt beskriver Anna psykologisk kunskap så att alla förstår.

KLURIGT PÅSKÄGG

Bland bokstäverna i ägget gömmer sig ordet
PÅSK. Hur många kan du hitta?

G	S	P	Å	S	K	O	L	X
M	L	Å	D	N	V	P	P	T
P	Å	S	K	C	S	L	Ö	M
Å	L	K	M	Y	P	Å	S	K
S	M	Z	B	E	F	J	R	F
K	P	P	Å	S	K	Q	N	P
E	N	Z	F	P	Å	S	K	Å
F	Y	H	O	C	M	T	E	S
L	P	Å	S	K	Z	R	G	K

**MEJLA RÄTT SVAR TILL OSS TILLSAMMANS
MED DITT NAMN OCH DIN ADRESS SENAST 23 APRIL.**

ANGE "BARNPYSSEL" I ÄMNESRADEN.

Först dragna rätta svaret ger två biobiljetter. Därefter ger de följande fem rätta svaren var sitt presentkort á 100:- i Fair Trade Shop.

Vinnare från Patos nr 4, 2022

Barnkorsord

**1:a pris - Presentkort på familjebiljett
på Innovatum:** Clara Hall

2:a pris - 100 kr Fair Trade Shop:
Alicia och Andrea Haglund, Viggo Nilsson,
Ylva Öynes Eriksson, Leia Torvad, Demian
och River Fässberg

Patoskrysset

200 kr Fair Trade Shop: Lukas Rylander
100 kr Fair Trade Shop: Eivor Sävström,
Christina Öhrn, Hanna Selin,
Kerstin Söderberg

Samtliga vinnare har meddelats.

PÅSK- KRYSSSET

Kryssa rätt och vinn ett
presentkort på 200 kr hos
Fair Trade Shop i Trollhättan.

Lös krysset, fyll i nyckelbokstäverna som bildar
ett ord i raden under korsordet och skicka in
det till oss. **Bland de rätta svaren drar vi en
vinnare** av ett presentkort värt 200 kr och fyra
vinnare av ett presentkort värt 100 kr från Fair
Trade Shop.

23 APRIL
VILL VI HA DINA
LÖSNINGAR

Skicka via mail:

patos@svenskakyrkan.se

Skicka med post:

Svenska kyrkan, Patoskrysset
Box 161
461 24 Trollhättan

Märk kuvert/vykort med
"Patoskryss"

Lämna in ditt svar:

Kyrkans Hus, Drottninggatan 42

För att du ska vara med i dragningen
behöver din lösning ha inkommit till
oss senast 23 april.

Vinst av presentkort från Innovatum
kommer med posten.

Vinst av presentkort från Fair Trade
Shop hämtas i butiken på Kungsgatan
22 i Trollhättan.

Varför kallas dagen före Långfredag Skärtorsdag?

Varför kallas dagen före Långfredag Skärtorsdag?						FÖRSUM- MADE ATT UTNYTTJA	KVINNLIKT VÄSEN	DE KRÄLAR ELÄNDIG	↓	FRAM- FÖRDE	HAMNSTAD I SKOTT- LAND	DEN ÄR EN LITEN FÄ- GEL ELLER METALL	KALLADES TORSTEN NÄSLUND			
						VISAR FILM I BOSTAD										
						↩	5									
						OFFICERSASPIRANT ELLER BILMODELL										
						PERSONDATOR										
						AVVÄRT	1									
						STORT TV- BOLAG					BÄR ARVS- MASSA FAR & KÖR- KÄRLAR	7				
						JAPANSKT RISVIN								FORT EL- LER MON- TERING	DET LEVER INTE	
						HALVGRÄS SOM VÄXER PÅ MYRAR										
						BRUTEN							FOTBOLLS- FÖRBUND			
						BY MELLAN TOMELILLA OCH SIM- RISHAMN FÖR TILL- FÄLLET	↔							OM ELLER GRIPANDE		
Korsords- konstruktör: Lars-Göran Ståhl ©	RÄCKA	SPISAS	KARL- JOHANS- SVAMPAR	IDÉN EL- LER BE- HÅLLAREN	PÅ DET SÄTTET											
HART NÄR									4	SKÖNJA FREDS- PRISTA- GARE 2012						
DCCI																
FÄSTER MUSKLER I SKELETTBENET ELLER SÖLIGA						HAR MAN I SAGA FÄR MAN FÖDA PÅ	↩	ÖRT MED ROSA BLOMMOR KNEP				SLAPP				
FÄR DRA	AKTIEBOLAGET NORDISKA KOMPANIET HAR EN KRONTRANA I SIN FLAGGA				VAR HU- VUDSTAD LURAR & STOLLAR					BRÄNNER	VINDSTÖT INSKUREN					
DE ÄR SMÅVÄXTA FISKAR	↩															
JAGEN						FÖR- BRUKAS										
VÄRLDENS STÖRSTA NYHETSBYRÅ					FÖRSLAG & NOG MED PENGAR LÖVTRÄD				FALLER MJUKT	LEDDES AV HIMMLER SLITER	3	VARUHUS SOM GETT NAMN TILL FORDON	HAR BORST PÅ SINA AX			
ÅR KINA OCH KUBA	PRO- NOMEN															
SÄTT ATT UTTRYCKA SIG	↩															
↩				6									2			
VERKAR				KVINNLIKT VÄSEN						FIRAS 16 SEP- TEMBER						

NYCKELORD ▶

1

2

3

4

5

6

7

I KYRKANS TJÄNST · DEL 3

TEXT: ERIK TORSTENSSON
FOTO: JERRY LÖVBERG

Tidigare artiklar i serien

Patos #3 2022: Kyrkomusikerna Elina Bomström och Anton Hasselberg

Patos #4 2022: Pedagogerna Anette Melander, Anna Ristorp, Roos-Marie Oskarsson och Christian Åkervall

EN RUTINERAD SPINDEL I NÄTET

19

I 15 år har hon varit en del av det administrativa navet för kyrkans omfattande verksamhet i Trollhättans församling.

– Ingen dag är den andra lik och samtalen pendlar mellan sorg och glädje, konstaterar Lena Pettersson, den rutinerade länken vid församlingsexpeditionen

Tillsammans med den yngre kollegan Matilda Egenvall tar hon hand om Trollhättebornas och församlingsmedlemmarnas frågor.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: JERRY LÖVBERG

Lena och kollegan Matilda (nedre t v) har koll på de mesta i Kyrkans Hus. När Patos hälsade på stämde de bland annat av läget med caféansvariga Karin Melkersson, hennes diakonkollega Helen Bengtsson och fick besök på kontoret av prästen Elisabet Öman.

VI HITTAR LENA och Matilda på andra våningen i Kyrkans hus, som ligger i närheten av torget på Drottninggatan 42, mitt emot Nyströms hörna. Det är ett hus som inte bara sjuder av aktiviteter med körer, musikrepetitioner, studiecirklar, möten, caféträffar och soppluncher. Här finns också det administrativa centrat i Trollhättans församling, som utöver Trollhättans kyrka också består av Götalundens kyrka, Lextorpskyrkan och Skogshöjdens kyrka.

När det gäller begravningsverksamheten så hanteras den administrationen separat av kyrkogårdsförvaltningens expedition vid Håjums begravningsplats, men så gott som allt annat går via Lena och Matilda i Kyrkans hus. Det handlar om att boka dop, bröllop, anmäla sig till olika aktiviteter ...

Kort sagt: Om allt mellan himmel och jord.

– Vi har telefontid varje vardag klockan 9–12, men utöver det så får vi ju även mycket via mejl, berättar Lena.

Hon stortrivs och hade faktiskt en tanke på att jobba med just detta redan under gymnasieåren.

– Jag minns att jag redan i 19-årsåldern sa att jag nog skulle passa bra på en församlingsexpedition, säger Lena och skrattar.

MEN SAMTIDIGT VAR hon sugen på resebranschen.

– Och så blev det. Efter gymnasiet fick jag ett vikariat på en resebyrå här i Trollhättan och där blev jag kvar i 17 år. Det var också ett väldigt roligt och omväxlande serviceyrke, säger Lena, som till slut ändå fick chansen att prova på sitt andra drömjobb.

LIVET ÄR NOG DEN BÄSTA UTBILDNINGEN.

– Det är så många olika typer av samtal, frågor och arbetsuppgifter. Ibland handlar det om glädje och förväntan inför exempelvis ett dop eller bröllop, för att i och nästa stund vara någon som just blivit ensam efter ett dödsfall och har allmänna frågor runt det, konstaterar Lena.

GDPR-biten, som handlar om att hantera personuppgifter på ett säkert och korrekt sätt, är en annan viktig del i jobbet som tillkommit de senaste åren i takt med skärpt lagstiftning.

– Vi behandlar väldigt mycket personuppgifter och det är viktigt att alla som har kontakt med oss vet att det hanteras korrekt.

TIDIGARE SATT HON i receptionen i foajén till Kyrkans hus, men i takt med att de personliga besöken blir färre och mer sker digitalt eller via telefon, så är den nuvarande lösningen mer effektiv.

– Vaktmästarna har i stället sitt kontor i foajén och kan guida besökare rätt. Vi har ett bra samspel. Över huvud taget är det många trevliga människor som jobbar här i Kyrkans hus. Från präster och diakoner till ekonomiansvariga och vaktmästare. Och i vår roll har vi kontakt med alla på ett eller annat sätt, även med kollegorna som har sina kontor i anslutning till kyrkorna, säger Lena.

Hon är glad över att ha sin kollega Matilda.

– I kontakten med alla som hör av sig så dyker det ibland upp frågor eller resonemang och då är det gott att vara två som kan diskutera. Vi hjälps åt med väldigt mycket och kan avlasta varandra, säger Lena.

22-åriga Matilda Egenvall är egentligen utbildad inom 3D-animation och visualisering vid Högskolan Väst, men efter studierna fick hon möjligheten att hoppa in som sommarvikarie för Lena förra året. Nu är hon en resurs även på kommunikationsavdelningen.

– Jag är lite allt-i-allo och det är väldigt roligt, säger Matilda Egenvall.

Tillsammans med Lena tar Matilda också hand om diarieföring och kyrkobokföring, så att all formalia och slutliga registreringar kring exem-

pelvis dop, bröllop och begravningar blir korrekt. Folkbokföringen ligger däremot sedan länge hos Skatteverket.

Efter telefontiden hos församlingsexpeditionen finns alltid möjligheten att ta direktkontakt med kyrkans diakoner, präster eller kyrkoherden och be om att bli kontaktade ifall du inte får svar direkt. Alla kontaktuppgifter finns på webben.

PÅ FRÅGAN OM vilken utbildning som är lämplig för att jobba på en församlingsexpedition är Lena snabb med svaret.

– Livet är nog den bästa utbildningen. Det är klart att du ska kunna behärska våra olika data- och telefonsystem, men samtidigt handlar mycket om ett bra bemötande och service.

Inför vissa helger eller evenemang blir det extra tryck på församlingsexpeditionen.

– Senast var det när vi drog i gång Brittias Salong och alla ringde och mejlade om biljetter. Det är roligt att det blivit så uppskattat, säger Matilda. ♥

Lena Pettersson

Namn: Lena Pettersson

Född: 20 februari, 1967 i Trollhättan

Bor: Hus i Sjuntorp

Familj: Man och dotter

Gör: Assistent vid församlingsexpeditionen

Om jobbet: Omväxlande och roligt

På fritiden: Sjunger i kören Harmonica, promenerar och läser mycket. Både fakta och skönlitteratur.

Livsmotto: Ge inte upp, för allting vänder även om det kan kännas jobbigt ibland. Jag tror att den inställningen kommer från när min mamma dog i cancer när jag var 13 år. Det var väldigt tuft på många sätt, men att vi tog oss igenom det tror jag har stärkt mig i livet.

Kerstin Kaluza (t v) och Annica Ericsson leder Expedition Pilgrim lördagen den 6 maj. Det blir en mils lugn vandring i omväxlande natur.

elle

EN UTMANING FÖR DIG SOM VILL SÄNKA TEMPOT

Det vimlar av dramatiska TV-expeditioner där den ena fysiska och mentala utmaningen är tuffare än den andra. Nu kan du som vill gå helt motsatt väg anta utmaningen Expedition Pilgrim. Lördagen den 6 maj erbjuds tolv "premiärpilgrimer" ett par timmars lugn promenad för dig som vill ha ett litet avbrott från en inrutad och kanske allt för stressig vardag.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: JERRY LÖVBERG

TILLSAMMANS MED TVÅ rutinerade pilgrimsvandrare kommer du att få uppleva en väldig trevlig och omväxlande vandring från Kyrkans gård i Strömslund till vackra Gräsvikens kurs- och lägergård vid Öresjö.

– Det här är ett väldigt bra sätt att rensa huvudet, säger Kerstin Kaluza, som precis som sin expeditionskompanjon Annica Ericsson vet hur det känns att passera gränsen och pressa sig för hårt i vardagen.

Kerstin upptäckte naturens kraft på allvar under sin spontana premiärvandring 2015. Hon hade månaderna tidigare blivit änka och var ute på en av många jobbresor runt om i Sverige.

– Jag var i Värmland och stannade till i Ekshärad bara för att få en paus. Där finns Klarälvsleden, en pilgrimsled som jag började gå, berättar hon.

IDAG ÄR HON en rutinerad pilgrimsvandrare som också gått grundutbildningen för att leda egna vandringar. Tillsammans med Annica Ericsson ingår hon i pilgrimsgruppen hos Svenska kyrkan i Trollhättans församling, som erbjuder en rad strapatser till fots under året. En del kortare och en del längre. Några pågår ett par timmar och andra är tvådagars. Ibland genomförs de i samarbete med andra församlingar inom Svenska kyrkan och Friluftsförbundet.

– Det händer något när du tar dig framåt tillsammans med andra. Du behöver bara koncentrera dig på att låta fötterna bära dig. Hos mig skapar det ett lugn och du får chansen att verkligen andas, beskriver Kerstin och understryker att det inte handlar om något fysiskt träningspass.

Snarare en mental avkoppling där du kan välja att vara social med de som går med, eller helt fokusera på dig själv.

EXPEDITION PILGRIM VÄNDER sig i första hand till dig som kanske inte brukar ta dig ut i naturen. Eller som behöver bli påmind om hur gott och energigivande det faktiskt är.

– Det känns fantastiskt spännande och roligt att få bjuda med tolv nyfikna vandrare på en premiärtur, säger Annica Ericsson, som aldrig glömmer sin första pilgrimsvandring 2008.

Hon slog på stort direkt och vandrade tillsammans med en grupp från Götalundens församling de sista 13 milen av världens mest berömda pilgrimsled, den med spanska Santiago de Compostela som slutstation. Det var när man där hittade de

jordiska kvarlämningarna av Jesu lärjunge, aposteln Jakob, som pilgrimerna började vandra till hans grav. Heliga Birgitta, vars kloster i Vadstena också lockar många pilgrimer, är en av alla de miljoner som vandrat den världsberömda leden med tusenåriga anor. Idag vandrar årligen omkring en kvarts miljon människor hela eller delar av den sammanlagt 80 mil långa leden från franska St-Jean-Pied-de-Port vid Pyrenéernas fot till Santiago de Compostela. Delar av den franska vägen, som är drygt elva mil, betecknas som huvudleden och blev ett UNESCO:s världsarv 1998.

DET HÄR ÄR ETT VÄLDIGT BRA SÄTT ATT RENSA HUVUDET

– Jag hade läst Agneta Sjödens bok "En kvinnas resa" som bygger på när hon vandrade hela den leden. Även min dotter var nyfiken och förslog att vi skulle följa med gruppen från Götalunden. Samtidigt kände jag ett stort behov av att få en paus från vardagen och det blev en fantastisk upplevelse. Jag drömmer om att en dag gå hela sträckan, säger Annica.

PRECIS SOM KERSTIN är Annica nu sedan flera år tillbaka utbildad pilgrimsledare. Att få ta med andra och dela upplevelsorna är samtidigt en nödvändig ventil för dem själva. Kerstin har under 25 år jobbat inom skobranschen, men sahlade om och jobbar nu med personlig assistans. Annica jobbar som redovisningskonsult.

Kerstin kommer tillbaka till den där första vandringen utmed leden i Värmland för åtta år sedan.

– Det gav mig så otroligt mycket. Jag behövde känna efter vem jag är och vad som egentligen är meningen med livet. Där har naturen en oerhörd kraft som ger perspektiv, konstaterar hon.

Innan vandringen i Spanien för 15 år sedan var Annica ingen naturvandrare.

– Men när jag kom hem till Trollhättan efter resan den gången så gick jag turer så gott som varje dag runt älven. Jag gjorde mina egna pilgrimsvandringar, berättar Annica.

TOLV PLATSER FINNS det i Expedition Pilgrim. Expeditionsledarduon utlovar ett par timmar där du bara kan vara, utan stora fysiska utmaningar, bortsett

Ordet pilgrim kommer från latin och betyder främling. Att ta sig framåt till fots tillsammans med andra i naturens katedral är ett enkelt och trevligt sätt att bara få vara.

från att gå. Gruppen gör regelbundna stopp och hittar ett tempo som passar alla.

– Ibland har vi olika teman under vandringarna, men jag tänker att den här expeditionen blir en kombination av pilgrimens sju nyckelord, säger Kerstin och tar fram armbandet med de symboliska pärlorna. Armbandet har även regnbågsflagans sex färger som står för respekt, tolerans och människors lika värde; hoppets båge.

– Vissa sträckor brukar man gå helt tyst och ibland lägger vi fokus på att dela med sig till varandra eller får ett ord med sig att reflektera kring mellan stoppen berättar Annica Ericsson.

Välkommen att anmäla dig!

När: Lördag den 6 maj 2023

Avgång: Kl 09.30 från Kyrkans gård i Strömlund

Ankomst: Cirka kl 14.30 vid Gräsvikens kurs- och lägergård vid Öresjö, där vi avslutar med en enklare lunch och en kort samling i det lilla vackra kapellet

Vandringens längd: Omkring 10 km

Svårighetsgrad: En enkel och varierande led i härlig och omväxlande natur

PILGRIMENS NYCKELORD HAR formulerats av prästen Hans-Erik Lindström och bygger på traditionen från århundraden av pilgrimsvandringar. De handlar om frihet, enkelhet, tystnad, bekymmerslöshet, långsamhet, andlighet, och delande. De första bokstäverna i de sju nyckelorden bildar ordet fetblad, som är en tålig växt.

"Jag tänker att det är sju vanliga substantiv som beskriver den nutida människans längtan. Vanliga ord, som samtidigt är bristord i vår kultur, för både mig själv och för många andra människor", har Hans-Erik Lindström motiverat när han landade i nyckelorden.

Åren 1997–2009 byggde han upp Nordens första pilgrimscentrum i Vadstena och har blivit en frontfigur för den moderna pilgrimsrörelsen i hela Skandinavien. Han har skrivit många böcker om pilgrimskap och centret i Vadstena har närmare 40 000 besökare varje år.

Att intresset ökar märker även Kerstin, Annica och kollegorna i den lokala pilgrimsgruppen, som bjuder in alla som är intresserade på en informations- och inspirationsträff i Kyrkans hus café den 19 april kl 19. Ditt välkomnas inte bara de tolv utan alla som vill veta mer om hur en pilgrimsvandring funkar. Att pilgrimsvandra är liksom som livet själv, påpekar Kerstin:

– Du vandrar tillsammans med nära och kära, Men ibland ensam och ibland träffar du någon du aldrig förr mött. Ibland stannar du och reflekterar för att sedan vandra vidare. ♥

Stopp på vägen: Vi pausar regelbundet för lite fika, dryck och vila

Utrustning: Bra och sköna skor, en ryggsäck packad med mycket dryck, frukt och smörgås. Bekväma kläder för regn eller sol och gärna en hatt. En gångstav kan vara gott att tryggt luta sig mot ibland. Den hittar du säkert i skogen om du inte har en personlig favorit att ta med.

Antal platser: 12

För vem: Du som är nyfiken på att testa en gemensam vandring för att varva ner eller bara uppleva naturens kraft tillsammans med andra, helt utan krav på prestation

Anmälan: Ring 0521-49 29 00 eller mejla till trollhattans.forsamlingsexp@svenskakyrkan.se
Skriv Expedition Pilgrim i ämnesraden.

Informationsträff om pilgrimsvandringar: Onsdag 19 april kl 19, Caféet i Kyrkans Hus. Alla är välkomna. Vi bjuder på fika. Ingen föränmälan behövs.

A woman wearing a grey knit hat with a pom-pom, glasses, a pink scarf, and a dark brown puffer jacket is looking down at a large, grey, arched gravestone. The background is a clear blue sky. The title 'EN HISTORIA SOM ALDRIG BEGRAVS' is overlaid in large white letters on the gravestone. A decorative flourish is above the word 'HISTORIA'.

EN HISTORIA SOM ALDRIG BEGRAVS

Nästan i hjärtat av Trollhättan ligger en plats fylld av minnen.

– Det här är verkligen en begravningsplats som har mycket att berätta om stadens historia, säger Helen Hagman Olsson, som kan Götalunden bättre än någon annan.

TEXT: ERIK TORSTENSSON/LINNEA WINBERG | FOTO: JERRY LÖVBERG

DET ÄR EN solig, men iskall dag i slutet av februari. Stormen Otto har just dragit förbi och runt omkring oss ligger nedblåsta grenar. Vinden biter rejält i kinderna när Helen Hagman Olsson möter oss. Det blir starten på en rask, intressant och spännande promenad genom Trollhättans historia. På en dryg timme tar vi oss från 1800-talet till nutid. Vi rör oss från Nohabgrundarna, hälsar på hos revyartisten Laila

”Yrvädet från Trollhättan” Westersund och vidare längs krigsgravar, friherrar och grosshandlare.

Helen, som är född och uppvuxen i Göteborg, blev Trollhättebo efter att ha träffat sin blivande man på Dingle natur- och trädgårdsskola 1981. Åren 1999–2013 jobbade hon som kyrkogårdsarbetare på Götalundens begravningsplats. Hennes passion för sin tidigare arbetsplats är påtaglig när hon nu är tillbaka för första gången på länge. Hon hejar glatt på forna kollegor som kommer förbi.

Götalundens gravstenar berättar om svunna tider. Makarna Lars och Kristina Larsson har flera av sina anhöriga begravda här och tycker om den historiska miljön. Helen Hagman Olsson, som jobbade flera år som kyrkogårdsarbetare här, har mycket att berätta efter att ha dokumenterat Götalundens historia tillsammans med en tidigare kollega.

– Jag lovade mig själv att när jag fyller 60 så ska jag arbeta inomhus, för hur det än är så sliter jobbet som kyrkogårdsarbetare ganska mycket på kroppen. Inte minst på knäna, konstaterar Helen.

Med god marginal till 60-årsstrecket sökte och fick hon jobbet som vaktmästare vid Skogshöjdens kyrka, men Götalundens begravningsplats har fortfarande en stor plats i hennes hjärta. Innan hon slutade gjorde hon och dåvarande kollegan Anne-Mari Jantén en dokumentation över begravnings-

ningsplatsen, med fokus på dess historia. Det är med andra ord ingen tillfällighet att hon har koll på de mesta och de flesta gravarna, även om det var ett tag sedan hon var här.

När vi tar rygg på henne bjuds vi på en spännande blandning av historier, anekdoter och skrönor som tillsammans målar en bild av det gamla Trollhättan med dess beslutsfattare, industrimän och profiler. Historien blir verkligen levande i denna oasis mitt i stan, som många Trollhättebor tar vara på även som promenadstråk.

Götalundens begravningsplats kom till under koleraepidemin 1834. De första gravarna från den tiden är inte synliga längre.

Nio kvarter döpta efter växter

Götalundens begravningsplats anlades 1834. Den nya begravningsplatsen var resultatet av koleraepidemin. Området Gärdhem var svårt drabbat och Gärdhems kyrkogård räckte inte längre till.

Det ryktas om att koleran nådde Trollhättan via en besättningsman som hoppade i land för att slussa en båt. Den förste att insjukna var slussrängen Nils Dahlman, som avled 9 augusti. Sedan spred sig sjukdomen snabbt genom staden.

Drygt 8 000 personer är begravda på Götalunden och ytterligare närmare 1 000 vilar i minneslunden.

Begravningsplatsen är indelad i nio kvarter, döpta efter växter och gravplatsernas ”trender” genom kvarteren speglar också olika tiders samhällsutveckling.

Fram till 1940 så var det huvudsakligen kistgravar som dominerade, med idag är det nästan uteslutande kremering med urnsättning. Minneslunden är anlagd 1991.

Håjums begravningsplats invigdes sedan 1913 då Götalunden inte längre räckte till och är idag den klart största begravningsplatsen i Trollhättan.

JOHAN MAGNUS LIDSTRÖM, en av grundarna av Trollhättans mekaniska verkstad, var en av de första som begravdes här. Han vilar i kollegan Antenor Nydqvists familjegrav, med deras medgrundare Carl Olof Holms grav mittemot. Trots att Lidström gick bort i kolera vid bara 36 års ålder så bidrog han under sin korta tid i Trollhättan till en stor del av stadens moderna historia, då Nohab betraktas som Trollhättans industriella vaggga och alltid omnämns som en motor i Trollhättans utveckling. Inte så konstigt med tanke på att företaget som Saab och Volvo Aero har sitt industriella ursprung på det som idag är Innovatum District.

Carl Olof Holm saknade arvingar och vid hans död så efterlämnade han den Holmska fonden, som bland annat kunde bidra till Maria Alberts sjukstuga, döpt efter sjukstugans och Strömslunds grundare Eduard Leopold Alberts första hustru; Maria Albert. Hon ligger begravd till vänster om

sin make med makens andra hustru, på andra sidan. Albert Kök Hotell & Konferens bär makens namn, då det ursprungligen var hans bostad.

VI STANNAR VID en familjegrav där efternamnet är nästan bortskrapat. "Mor och Far" vilar här, helt anonymiserade.

– Jag tycker det är lite sorgligt att det inte går att läsa på stenen vilka det var, men det går att ta reda på namnen i gravboken, säger Helen.

Männen dominerar på gravstenarna, både med namn och titlar. Den enda kvinnan på den äldre delen av begravningsplatsen som förärats en egen titel på sin gravsten är "Bageriidkerska" Lilian Munkenberg.

– Kvinnorna i de äldre gravkvarteren är, om de har tur, omnämnda med namn men lika ofta är de en anonym maka som vilar bredvid sin man. Det var så det var då, konstaterar Helen.

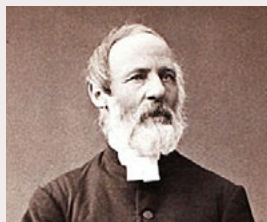
Texten är nästan helt borta på Magnus Åbergs gravsten, men vi får hjälp av ett förbipasserande par att tyda den. "Sveriges godtemplare reste världen" lyckas vi med lite möda få fram. Trollhättans förste kyrkoherde var en av de ledande personerna i staden under senare halvan av 1800-talet.

Magnus Åberg var aktiv även inom skolväsendet och kommunpolitiken, men kanske främst som ledare för nykterhetsrörelsen, berättar Helen.

GRAVPLATSENS NYASTE DEL är minneslunden från 1991. Den ligger nästan dold bland träden längs Idrottsvägen. Här har nyligen lagts på ett nytt lager av jord för att kunna placera askan efter fler. I minneslunden finns ingen sten eller namnplatta, men besökare kan lägga sina blommor och tända ljus på ett anvisat ställe som kyrkogårdsarbetarna sedan tar hand om. För familjer som bor utspritt och inte har samma möjlighet att besöka en gravplats är minneslunden ett fint alternativ. Bredvid minneslunden så grävs Götalundens senaste askgrav, även den sköts av kyrkogårdsarbetarna. Sedan askan grävts ner i en sammetspåse placeras en namnplatta där.

– Även om Götalunden inte kan växa rent geografiskt, så kan du fortfarande få en enskild gravplats eftersom gamla gravar sägs upp eller gravrätten utgår och inte förnyas efter 25 år. En del äldre gravar bevaras dock av historiska skäl även om det inte finns anhöriga kvar som sköter dem, förklarar Helen när vi har lagt närmare 200 år bakom oss.

Bara en bit härifrån är det liv och rörelse. Och ny Trollhättehistoria skrivs. ♥

Magnus Åberg (1820–1896)

Skaraborgaren blev Trollhättans första kyrkoherde och var under sin tid aktiv som ledare i skolväsendet, en betydande person för nykterhetsrörelsen och en människa som kom att påverka förandet av det moderna Trollhättan. En klassöver-skridande och omtyckt person som idag har både gymnasiet MÅG och en gata uppkallad efter sig.

Eduard Leopold Albert (1846–1924)

Ingenjör född i Tyskland och mest känd som grundaren av stadsdelen Strömslund. Bosatt i Trollhättan sedan 1880, då han och frun Maria Albert förälskade sig i staden. Hans hjärteprojekt Strömslund utveckades med tiden till ett mönstersamhälle och ett studieobjekt vid andra städers samhällsplaneringar. Hans bostad är idag omtyckta Restaurang Alberts.

Laila Westersund (1942–2011)

"Yrvädet från Trollhättan" slog igenom som sångerska redan som 15-åring. Hon blev under sin karriär tätt förknippad med Hagge Geigerets revyer på Lisebergsteatern i Göteborg. Laila medverkade i film, teater och revy under en lång karriär och fick flera utmärkelser. Bland annat Göteborgs Stads Förtjänstecken i guld. En spårvagn i Göteborg är uppkallad efter henne.

Antenor Nydqvist (1817–1914)

Född i Stockholm och en av de tre grundarna av Nohab, som innan medgrundaren Johan Magnus Lidströms död hette Trollhättans mekaniska verkstad. Utbildad vid Teknologiska Institutet i Stockholm och med många års arbete utomlands så lade han grunden för det moderna Trollhättan. Företaget började med att tillverka vattenturbiner och byggde sin succé på ångmaskiner och lokomotiv.

Johan Magnus Lidström (1814–1850)

Född i Stockholm och utbildad vid Teknologiska Institutet tillsammans med kollegan Antenor Nydqvist. Grundade tillsammans med denne och Carl Olof Holm Trollhättans mekaniska verkstad, som senare skulle bli Nohab. I den ursprungliga affärsidén ingick att bland annat tillverka "vattenverk" i form av särskilda turbiner. Så småningom tillverkades de välkända Ryssloken, som transporterades till Ryssland. Johan dog i kolera redan vid 36 års ålder.

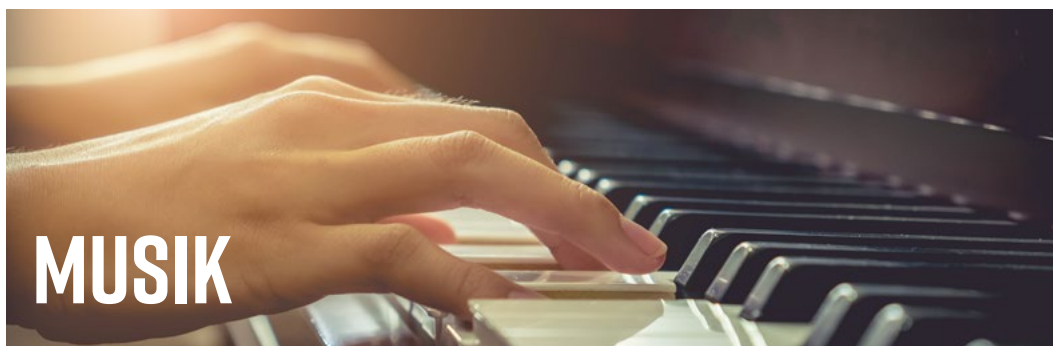

Carl Olof Holm (1804–1881)

Född i Göteborg. Efter kollegan Johan Magnus Lidströms död så fortsatte Carl Olof tillsammans med Antenor Nydqvist att driva Nohab fram till 1867. Som en ledande person inom kommunen och kyrkoväsendet så ordnade han bland annat så att Trollhättans kyrka fick sin orgel och sitt tornur. Vid sin död så efterlämnade han den Holmska fonden, som bidrog till byggnationen av bland annat Maria Alberts sjukstuga samt det nu rivna Kallbadhuset på Mossberget.

KALENDARIUM

TROLLHÄTTANS FÖRSAMLING

MUSIK

TISDAGSORGEL

Varje tisdag, kl. 12.15 i Trollhättans kyrka. Fri entré!
VÅRENS TEMA: under våren spelar församlingens organister Felix Mendelssohns (1809–1847) sex orgelsonater samt "24 stycken i fri stil" av Louis Vierne (1870–1937).

AFTER WORK MUSIK I LEXTORPSKYRKAN

Den 28 april, kl. 17.00, "Musikalisk salong"
Vi bjuder på klassisk musik med österrikiske Franz Schubert i fokus. Med sitt delikata tonspråk och sina vackra melodier samlade han människor till Musikalisk salong, där publiken fick sitta nära musikerna. Innan konsertstart bjuds det på mingel med snittar och alkoholfria cocktails. Alexander Wallén, cello och Elina Bomström, piano.

BARNKÖRS- OCH BLÅSORKESTERKONSERT

Den 1 april kl. 15.00 i Skogshöjdens kyrka
Uruppförande av musiksagan "Östan om sol och västan om måne" av Sara Martinsson Arnér, Trollhättan, som framförs av Sjuntorpsmusiken och Lilla Edets musikförening samt sånger framförda av församlingens barnkörer tillsammans med orkestrarna. Det blir även Astrid Lindgren singalong!

ORGELSPA - AVKOPPLING TILL SOFTA TONER

Den 4 april, kl. 18.00 i Lextorpskyrkan
Välkommen att koppla av till mjuk orgelmusik. Du får lyssna till musiken liggande eller sittande i kyrkbänken – du bestämmer. Det viktiga är att det finns rum för en paus i vardagen, för att slappna av, hämta kraft och bara ta det lugn. Precis som på spa!

PÅSKEN I COUNTRY-GOSPEL TON

Annandag påsk den 10 april, kl. 17.00
Göotalundens Country Gospel kör sjunger tillsammans med Petra Waller, sångsolist, Thorgny Skantz, piano, Dennis Waller, gitarr, Filip Olsen, dobro, Håkan Andersson, kontrabas, Thomas Schulz Rohm, banjo och Joel Lundman, trummor.

KÖRKONSERT I TROLLHÄTTANS KYRKA

Den 22 april, kl. 18.00
Körsångare från Skara stifts ungdomskörhelg.

MUSIK I VÅRTID

Den 26 april, kl. 19.00 i Skogshöjdens kyrka
Musik med Skogshöjdskören och Blockflöjtsensemblerna Trollflöjterna och Camerata Tournata samt ungdomar från Musikworkshop.

MUSIK I GÖTALUNDEN

Den 23 april, kl. 11.00 i Göotalundens kyrka
Gudstjänst i dansbandston "Människan och skapelsen". Medverkar gör Petra Waller, präst och solist, Håkan Andersson, bas och Thorgny Skantz, klaviatur.

Den 28 maj, kl. 17.00

TIDIG MUSIK DEN 11–14 MAJ

Trollhättans TIDIG MUSIK-dagar är en av Skandinavien främsta festivaler inom medeltids- renässans- och barock-musik. Festivalen drivs av Trollhättans församling i samarbete med Trollhättans Stad. Bland annat ser vi fram emot ett iberiskt tema: spansk medeltid, portugisisk renässans och katalansk barock. Vi hinner även med att hylla jubilaren William Byrd (1543-1623).

Hela programmet presenteras senare i vår.
www.trollhattanstidigmusikdagar.se samt på Facebook.

MUSIKGUDSTJÄNST MED SKOGSHÖJDSKÖREN

Den 4 juni, kl. 18.00 i Skogshöjdens kyrka

ÖVRIGT

TEMAKVÄLL: BIBELSMEDJAN

Den 23 mars, kl. 17.30–19.00 i Lextorpskyrkan
För alla 0 till 100 år. Inleds med enkel varm måltid. Med Bibeln i centrum är vi kreativa tillsammans. Kvällen avslutas med aftonbön. Ingen anmälan krävs, däremot meddelas behov av särskild kost till
elisabet.oman@svenskakyrkan.se

MESSY CHURCH

Den 25 maj, kl. 17.00–19.00 i Götalundens kyrka
För barn och deras medföljande vuxna. Messy Church börjar med drop-in fika och presentation av kvällens tema. Pysel – Andakt – Kvällsmat. Ingen anmälan! Välkommen!

EARTH HOUR I TROLLHÄTTANS KYRKA

Den 25 mars, kl. 20.30–21.30. Musik och texter i klimatkrisens tid.

VÅFFELCAFÉ

Den 31 mars, kl. 15.00–17.00 i Kyrkans gård Strömslund
Välkommen att äta våfflor. För stora och små. Insamling till Act Svenska kyrkan.

HANDARBETE I LUGNETS TECKEN

Den 14–16 april på Gräsvikens kurs- och lägergård
Handarbete tillsammans med andra en helg när våren är som finast. Ni är välkomna till en helg fylld av stickning, virkning och broderi. Pris: 1 400 kr för helpension. Information och anmälan senast 31/3 till roos-marie.oskarsson@svenskakyrkan.se

RÅDGIVNINGSKVÄLL MED TROLLHÄTTANS STAD

Den 18 april i Lextorpskyrkan
Kaffe från kl. 16.30, därefter information från Trollhättans Stad kl. 17.00–19.00. Temat för kvällen är ekonomi och budget. Vi får träffa stadens budget- och skuldrådgivare samt konsumentvägledare.

FÖRELÄSNING "BAKOM UNIFORMEN" MED POLISMANNEN TOBBE ISAKSSON

Den 19 april, kl. 18.00 i Skogshöjdens kyrka
Vi startar med fika och därefter föreläsning med polisinspektör Tobbe Isaksson vid Lundapolisen. Han ger en unik inblick bakom kulisserna. Sjukhuskyrkans personal ger också en inblick i sin vardag på Näl.

VALBORGSFIRANDE

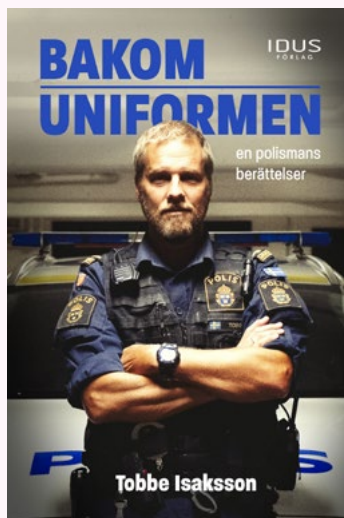
Den 30 april, kl. 18.30 i Lextorpskyrkan

TACOKVÄLL I GÖTALUNDEN

Den 5 maj, kl. 17.00–19.00
Tacos, quiz och andakt. Köp biljetter i Götalunden från och med den 24 april. 50 kr vuxen och 25 kr barn över 3 år.

VUXENPYSEL I KYRKANS GÅRD STRÖMSLUND

Den 9 maj, kl. 18.00–21.00
Välkommen till en gemensam pysselkväll. Kostnad 100 kr/person, mat ingår. Anmälan till roosmarie.oskarsson@svenskakyrkan.se eller christian.akervall@svenskakyrkan.se.

Föreläsning med Tobbe Isaksson den 19 april, i Skogshöjdens kyrka.

GÖKOTTA

Kristi Himmelsfärdsdag den 18 maj, kl. 08.00
Gudstjänst vid Forngården.

PILGRIMSVANDRINGAR

På en pilgrimsvandring vårdar du både kropp och själ

- 25 mars, kl. 9.00–16.30. Stilla dag på Gräsviken med tema "Pilgrim" (Anmälan till 0520-47 29 00)
- Annandag påsk, den 10 april, kl. 11.00. Mässa med Emmausvandring, Trollhättans kyrka
- Onsdagar under våren, med start den 5 april, kl. 12.00–13.30. Följ med på en pilgrimsvandring i omgivningarna runt Götalundens kyrka. Tema: Sinnesrobönen. (Kom gärna tidigare till vårt våffelcafé och ladda med väffla och kaffe från kl. 10.30) Onsdagar under våren: 5 april, 19 april, 3 maj, 17 maj och 31 maj.
- Den 6 maj, kl. 10.00–14.00. Pilgrimscyckling från Lextorpskyrkan.
- Den 18, 21 och 27 maj. Pilgrimsvandring till Edsleskog. En vandring med tre etapper under maj.
- Den 3 juni, kl. 09.30. Vandring till Gräsvikens kurs- och lägergård, Tema: "I samklang med naturen". Vi startar från Skogshöjdens kyrka kl. 09.30 och beräknas nå målet ca. kl. 14.00.

Läs mer på
[svenskakyrkan.se/trollhattan/
pilgrimsvandring](https://svenskakyrkan.se/trollhattan/pilgrimsvandring)

MÖTESPLATSER & CAFÉER

GÖTT I LUNDEN

Måndagar jämna veckor kl. 14.00–16.00 i Götalundens kyrka
Andakt – Fika – Program

- Den 3 april. Emma Bengtsson berättar om "Barnen och musiken".
- Den 17 april. Jan Kenneth Johansson och Thorgny Skantz berättar om "Gustaf Fröding – i ord och ton"
- Den 15 maj. Tårtfest – samkväm - underhållning

STICK-CAFÉ I SKOGSHÖJDENS KYRKA

Måndagar, kl. 16.00–18.00

Alla som vill, oavsett ålder hälsas välkomna till stick-caféet. Vi stickar, fikar och samtalar. Handarbetet skickas till ett barnhem i Rumänien. Restgarner, stickor och mönster finns på plats. Det går även bra att sticka till sig själv men då får du ta med eget material (vi tar gärna emot restgarner).

CAFÉ I KYRKANS HUS

Tisdagar, kl. 10.00–14.00

SOPPLUNCH I LEXTORPSKYRKAN

Vegetarisk soppa med bröd samt kaffe/te/saft och kaka
Vuxen 40 kr, barn gratis. Tisdagar, kl. 11.45–13.00 (Lunch-
andakt kl. 11.45)

TISDAGSTE

Tisdagar kl 18.00–20.00 i Kyrkans hus träffas unga vuxna,
18-30 år.

VARDAGSRUMMET

Gemenskapsträff i Skogshöjdens kyrka.
Tisdagar, kl. 13.00–15.00

ONSDAGSCAFÉ I KYRKANS HUS

Café i lugn miljö till självkostnadspris med olika program
varje vecka. Onsdagar, kl. 10.00–12.00

ONSDAGSKVÄLL I KYRKANS HUS

Onsdagar kl. 17.00. En stund att sitta ner kring kaffe/te och
smörgås. Följs av mässa kl. 18.00 och bibelsamtal.

CAFÉ OCH SOPPA

Torsdagar, kl 10.00–14.00 i Kyrkans hus.

Caféserving i lugn miljö och hemlagad soppa kl. 12.15

MANSGRUPP

Torsdagar jämna veckor kl. 18.00–20.00 i Lextorpskyrkan. Grup-
pen finns till för män över 20 år. Ibland kan det vara gott att
få dela sin berättelse bara med andra män. Alla får chans att
dela med sig av sina tankar och sådant som berör oss – det
vi kallar livsnära berättelser. Det kan vara både glädje och
bekymmer eller kanske längtan eller sorg.

BRITTAS SALONG

Den 20 april, kl. 15.00. *Läs mer på sidan 12.*

KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA

För barn 0–6 år tillsammans med vuxen. Lek, sång, andakt,
fika och gemenskap. Ingen kostnad.

- Götalundens kyrka, onsdagar, kl. 10.00–12.00. Sångstund
och väffelcafé för alla åldrar.
- Kyrkans gård i Strömlund, måndagar, kl. 10.00–13.00 och
fredagar kl. 10.00–12.00
- Lextorpskyrkan, fredagar, kl. 09.30–12.00
- Skogshöjdens kyrka, torsdagar, kl. 11.00–13.00

STILLA VECKAN OCH PÅSK

MÅNDAG 3 APRIL	18.00	Göotalundens kyrka	Passionsandakt
TISDAG 4 APRIL	11.45	Lextorpskyrkan	Lunchandakt
	12.00	Hannakapellet, Kyrkans hus	Middagsbön
	18.00	Göotalundens kyrka	Passionsandakt
ONSDAG 5 APRIL	08.15	Hannakapellet, Kyrkans hus	Morgonbön
	12.00	Hannakapellet, Kyrkans hus	Middagsbön
	15.00	Sjukhuskyrkan NÄL	Mässa
	18.00	Göotalundens kyrka	Korsvägsandakt
SKÄRTORSDAG 6 APRIL	08.30	Hannakapellet, Kyrkans hus	Andakt
	12.00	Hannakapellet, Kyrkans hus	Middagsbön
	14.00	Lextorpskyrkan	Skärtorsdagsmässa
	17.00	Göotalundens kyrka	Agapemåltid. Vi inleder med att äta lamm tillsammans kl.17.00 och avslutar sedan med mässa. Pris 50 kr. Anmälan till expeditionen senast 30 mars. 0520-47 29 00 (mån-fre, kl. 9-12) eller forsamlingsexp@svenskakyrkan.se
	18.00	Lextorpskyrkan	Finsk mässa
	19.00	Trollhättans kyrka	Skärtorsdagsmässa
LÅNGFREDAG 7 APRIL	11.00	Göotalundens kyrka	Långfredagsgudstjänst
	11.00	Lextorpskyrkan	Långfredagsgudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Långfredagsgudstjänst. Ensemble ur Motettkören
PÅSKDAGEN 9 APRIL	10.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa med små och stora
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa. Sångare ur Kyrkokören och Motettkören
	11.00	Göotalundens kyrka	Högmässa
	11.00	Lextorpskyrkan	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk mässa
ANNANDAG PÅSK 10 APRIL	11.00	Trollhättans kyrka	Mässa med Emmausvandring
	17.00	Göotalundens kyrka	Musik i Göotalunden med Country-Gospelkören

SE MER PÅ
WEBBEN:

Det här är bara ett axplock av alla aktiviteter och evenemang.
Allt som händer hittar du på: svenskakyrkan.se/trollhattan/det-hander
Våra aktiviteter och evenemang påverkas av gällande restriktioner.

tryggt
givande
givasverige

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

I KVÄLL GÅR ÖVER
800 MILJONER
MÄNNISKOR OCH
LÄGGER SIG HUNGRIGA

* 110 kronor räcker t ex till en matkasse för en familj på Filippinerna i en vecka. Källa wfp.org.

SWISHA TILL
900 1223

act
Svenska kyrkan

Tillsammans gör vi
skillnad. Din gåva
gör det möjligt.

VÄLKOMMEN SOM MEDLEM, DU OCKSÅ!

Som en av drygt 5,6 miljoner medlemmar i Svenska kyrkan bidrar du till att människor får ett sammanhang i glädje och sorg, genom hela livet. Kyrkorna kan hållas öppna och fyllas med liv, gudstjänst och verksamhet samtidigt som en stor del av medlemsavgiften används för att hjälpa människor i utsatthet, både i Sverige och i andra delar av världen.

Sedan staten och Svenska kyrkan skildes åt 2000 är det valfritt att vara medlem i Svenska kyrkan. Begravningsavgiften (26,1 öre per intjänad hundralapp) är dock obligatorisk för alla som är folkbokförda i Sverige och betalar kommunal inkomstskatt. Avgiften finansierar krematorier, begravningskapell, begravningsplatser och all personal som arbetar med begravningsverksamheten. Allt för att alla människor, oavsett tro och samfundstillhörighet, ska få en värdig behandling när de avlidit. Staten har givit Svenska kyrkan i uppdrag att hantera begravningsverksamheten.

Svenska kyrkan i Trollhättan
Telefon 0520-47 29 00
trollhattans.forsamling@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/trollhattan

Kyrkogårdsförvaltningen
Telefon 0520-47 30 00
trollhattans.begravningsexp@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/trollhattan/kgf

Svenska kyrkan

Svenska kyrkans jour- telefon på teckenspråk

Svenska kyrkan erbjuder dig som är döv, samtal med en teckenspråkig präst eller diakon. De präster och diakoner som svarar i bildtelefonen är fullt teckenspråkiga och har tystnadsplikt.

Adress till jourtelefonen:
svenskakyrkan@ectalk.se

Jourtelefonens öppettider:
mån 10–16, ons 10–19, fre 10–16

Palveleva puhelin

KUN TARVITSET KESKUSTELU-
TAI KRIISITUKEA

PUHELIN

Joka ilta klo 21-23
020-25 25 00

CHATTI

Torstaisin ja sunnuntaisin
klo 18-20

NETTIKIRJE

Vastaus 24 tunnin
kuluksessa

[svenskakyrkan.se/
palvelevapuhelin](https://svenskakyrkan.se/palvelevapuhelin)

Ruotsin kirkko

Musslan är en kostnadsfri stödgruppsverksamhet för barn 7–18 år som har en närstående med beroendeproblematik eller psykisk sjukdom. Musslan är ett samarbete mellan Svenska kyrkan och Trollhättans Stad.

Kontakt: 070-390-86-88
trollhattan.musslan@svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan
TROLLHÄTTAN